

In 't Veldpark

Al in 1928, zo blijkt uit de gemeentelijke archieven, is de behoefte uitgesproken aan een groot groen- en wandelgebied in Zaandam. Pas in 1946 werd vastgelegd dat dit gebied moest komen op de locatie waar nu het Burgemeester J.J. in 't Veldpark ligt. In het bestemmingsplan werd toen een terrein gereserveerd waar een park, sportterrein en woningbouw moesten komen.

Weer twee jaar later werd de [Voorzaan](#) uitgebaggerd. Het opgehaalde slik werd gestort op het gebied naast de Rosmolenbuurt. Het hoofd van de beplanting in Amsterdam, de heer De Koning, kreeg van het Zaanamse gemeentebestuur het verzoek een parkontwerp te maken. Met de aanleg ervan werd in 1953 een begin gemaakt.

Het Veldpark, zoals het 21 hectare grote groengebied naast de Rosmolenwijk in de volksmond heet, is uiteindelijk op 16 juli 1955 geopend als wijkpark. Onderdeel van de feestelijkheden op deze dag was de aanplant van enkele duizenden boompjes. Het park had aan de westkant een landschappelijke aanleg met hoogteverschillen, een slingerende vijver en gebogen wandelpaden. Het simpeler ingerichte en later aangelegde oostelijk deel bestond uit een paar voetpaden, veel gras en bosplantsoen. Het park werd in tweeën gedeeld door de Gouw.

Een bos van grove dennen aan de zuidzijde gaf het park een groene bescherming, ook tegen de zuidwestelijke wind die anders het speelveld zou 'teisteren'. De heuvel met laagblijvende gewassen, hield het zicht vrij op de omgeving. Het zogenaamde Europese bos in het park bevatte veel inheemse populieren, wilgen, elzen, essen, en struiken als liguster, vogelkers, kornoelje en wilde roos.

Het westelijk deel van het park was vooral bedoeld voor actieve recreatie. Er kwam een kleuterspeelplaats en een 1,2 hectare groot speelveld. De mogelijkheid om een muziektent te plaatsen was opengelaten, maar daar kwam nooit iets van terecht. Het speelveld en een grote heuvel in het park werden gescheiden door kruidentuin 'Het Honingvat', zo genoemd naar de kruidenmolen die ooit op deze plaats stond. Een (afgesloten) hoek van het zuidelijk deel werd ingericht als heemtuin. Deze [Heemtuin](#) ontstond toen bij het opspuiten van het gebied de damwand het begaf. Een flinke hoeveelheid slib stroomde de Gouw in en er ontstond een spoelgat. Deze situatie bleek zich uiteindelijk prima te lenen voor een goed onderhouden tuin met een grote variëteit aan inheemse planten, afkomstig van moerasgebieden, bossen, akkers, heidevelden, etc. In 1960 kreeg het bronzen beeld 'Compositie' van Hans Verhulst een plek midden in het park.

Het In 't Veldpark is het grootste park van Zaanstad. Het is op veel plaatsen toegankelijk, vanuit alle windrichtingen. Sinds de aanleg van het park zijn er niet veel wijzigingen doorgevoerd. Mede daardoor maakt het een volgroeiende indruk en heeft het een eigen karakter gekregen. Delen van het park zien er echter verwaarloosd uit. De voormalige kruidentuin is verdwenen onder het onkruid. De ooit aangelegde heestervakken, beplant met onder meer appelachtigen en vlinderbloemigen, verdwenen grotendeels door afsterving en beplanting met andere soorten. Een geplande kruidlaag op de bodem van het Europese bos kreeg geen kans als gevolg van misplaatst gebruik van onkruidbestrijdings-middelen. De soortenrijkdom is al met al vrij beperkt, met uitzondering van de goed onderhouden heemtuin. Doordat de begroeiing langs het water vrij tot zeer dicht is, is de Gouw een slecht zichtbaar element vanaf met name de westelijke oevers. Pas als men via de twee bruggen in het park de oversteek maakt naar het opener oostelijk deel ervaart men het water. Beter zicht is er op de vijver in het zuidelijk deel van het park.

Van het park wordt veel gebruik gemaakt, als wandel- en fietsgebied, maar ook als sportlocatie, verbindingsroute en recreatiegebied. De heemtuin wordt daarnaast gebruikt als educatief centrum. De grootte van en variatie in het In 't Veldpark zorgt ervoor dat niet alleen de gebruikers van de

omliggende wijken er een bezoek aan brengen, maar dat er ook van elders mensen op afkomen. Daarmee komt het nog steeds tegemoet aan de oorspronkelijke ideeën van de parkontwerper.

2003 Toekomstscenario

Op basis van de door de Werkgroep Burgemeester In 't Veldpark bedachte scenario's heeft Hosper in 2003 drie [ToekomstScenario's](#) geschetst. De gemeente Zaanstad heeft vervolgens gekozen voor scenario 2, waarin het Veldpark wordt opgeknapt, maar ook van nieuwe elementen wordt voorzien.

Er is een visie op de opgave gemaakt, met als belangrijkste onderdeel het maken van een Masterplan met legenda en toelichting. Hierin komen de deelgebieden binnen het park, de bestaande zaken die gehandhaafd blijven, de bestaande plekken die opgeknapt dienen te worden, de te verwijderen stukken, de nieuwe routes en de nieuwe objecten. Het Masterplan dient als het toetsings- of referentiekader gedurende de uitwerking van de plannen.

Masterplan

Op basis van een globale analyse van het huidige park is een kaart van de bestaande situatie gemaakt. De Gouw en de paden met de mooie witte bruggen zijn dragers voor het Veldpark. Het park bestaat nu uit een groot aantal verschillende deelgebieden, die elk een eigen karakter hebben. Het park kent een grote mate van achterstallig onderhoud. Door een specifiek sanerings- en renovatieplan kan de diversiteit vergroot worden en kunnen al die plekken herkenbare pareltjes in het geheel worden. Er zijn twee voorstellen voor uitwerkingen van deelgebieden gedaan: voor de Heemtuin en het park tussen Gouw en Schepenlaan.

Heemtuin

De bestaande [Heemtuin](#) is een hele mooie en geheimzinnige plek in het park. Door het toevoegen van een nieuwe, doorlopende waterlijst komen de minilandschappen van de Heemtuin veel beter uit en wordt de botanische en ecologische waarde kan verhoogd. De waterlijst wordt ingericht met een watergang met waterlelies en wilgen die in het water staan, met een ondergroei van gele lisdodden. Dit type moerasbos is zeldzaam en past bij de bijzondere sfeer van de Heemtuin. De Heemtuin wordt de "geheime tuin" van het park, romantisch en geheimzinnig. Om deze geheime tuin te kunnen betreden is een uitnodigend gebaar op zijn plaats: een mooie, rode brug vormt de toegang tot de Heemtuin.

Park tussen Gouw en Schepenlaan

Omdat het park in het deelgebied tussen de Gouw en de Schepenlaan breed is en goed op de zon ligt, denken wij dat hier een mooie kans ligt om een grote speel- en ligweide te maken, waarbij de bezoekers en voorbijgangers zicht hebben op het water van de Gouw. Er kan worden gevoetbald, gespeeld, gepicknickt aan het water, er kunnen festiviteiten georganiseerd worden en nog veel meer. Het eiland met het wilgenlaantje houdt zijn eigen hoogwaardige karakter. Aan de rand van de weide ligt een prachtige plek voor een rijke, laagbloeiende rosarium/bloementuin. Door het midden van de tuin komt een voetpad langs de plantvakken, welke eindigt op een vlonder. Dit pad vormt een nieuwe bijzondere toegang tot het park en geeft het een openbaar karakter. Hierdoor wordt het een prominente plek in het park.

Bij de grote flat Ijdoorn worden grondlichamen en bijzondere boombeplantingen gemaakt. Deze grondlichamen en verschillende bomen zorgen voor een omsloten ruimte met 'rugdekking': zo is de flat niet meer het alles overheersende element in dit deel van het park. Zowel vanaf het maaiveld als vanuit de flat ontstaat zo een interessant beeld. Tevens vormen de grondlichamen een informele plek waarop volop gespeeld kan worden.

Bron: oa [Tien-parkenplan-Rosa](#) en [Hosper](#)

[park](#)

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=in1>

Last update: **2020/09/07 12:05**